

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616207850
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6616207850.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu: P., F., so sídlom XXX XX V., P. XX, C.: XX XXX XXX, proti žalovanému: X. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom: XXX XX I., I. G. XXXX/XX, o zaplatenie náhrady škody v sume 1.100 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/168/2016 - 119 zo dňa 13. 12. 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením zastavil konanie a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Žalobca sa podanou žalobou na okresnom súde dňa 15. 06. 2016 domáhal zaplatenia sumy 1.100 € s príslušenstvom z titulu nároku na náhradu škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutým spotrebiteľským úverom žalovanému. Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 600 €, ktorý sa žalovaný spolu s príslušným poplatkom vo výške 500 € zaviazal odo dňa 10. 06. 2010 splácať po dobu 10 mesiacov vo výške splátok 110 €. Žalovaný poskytnutý úver nesplácal a žalobcovi tak spôsobil škodu vo výške 1.100 €. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 2T/140/2011-189 zo dňa 28. 07. 2011 uznaný vinným z prečinu úverového podvodu v zmysle ust. § 222 ods. 1 Trestného zákona, pretože v žiadosti o úver uviedol nepravdivé údaje o výške svojho príjmu a výdavkov, na podklade ktorých žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX. Lustráciou v F. súd zároveň zistil, že voči žalovanému (povinnému zo zmluvy) je na Okresnom súde Lučenec vedené exekučné konanie sp. zn. XXW./XXX/XXXX (EX XXXX/XXXX), v ktorom súdny exekútor od povinného vymáha dlžnú sumu na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX. XX. XXXX, právoplatného od XX. XX. XXXX a vykonateľného od XX. XX. XXXX, ktorý bol vydaný na podklade neuhradenej pohľadávky žalobcu zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Okresný súd na základe zisteného v bode č. 7. napadnutého uznesenia konštatoval, že žalobca si v predmetnom spore uplatnil pohľadávku, o ktorej už raz bolo právoplatne rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, pričom vydaný rozhodcovský rozsudok je aj podkladom na vedenie exekučného konania, a preto je súd povinný z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci sporové konanie vo veci žalobcu sp. zn. 4C/168/2016 v zmysle § 161 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 230 CSP zastaviť.

2. Žalobca podal proti rozhodnutiu okresného súdu včas odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. V odvolaní uviedol, že jedným zo znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je aj spôsobenie škody, a preto v prípade, ak by uvedený znak nebol naplnený, žalovaný by nebol rozsudkom uznaný za vinného. Má za to, že v trestnom konaní ako aj v civilnom konaní dostatočne preukázal, že v prípade absencie protiprávneho konania žalovaného by nedošlo k uzavretiu úverovej zmluvy, ani k poskytnutiu úveru na jej základe a ani k vzniku škody v majetkovej sfére žalobcu. Navyše, súd v trestnej veci výrokom odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na civilné konanie.

Žalobca sa preto v civilnom konaní domáhal náhrady škody vo výške, ktorú odvodzuje od svojho nároku vyplývajúceho zo zmluvy, z čoho je zrejmé, že žalobca sa v sporovom konaní nedomáhal zaplatenia dlžnej sumy z titulu zmluvy, ale z titulu náhrady škody. Vzhľadom na uvedené žalobca žiadal odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP včas podané odvolanie žalobcu prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

7. Žalobca dňa 19. 05. 2010 uzavrel so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na ktorej základe sa žalovaný zaviazal splácať poskytnutý úver vo výške 600 € spolu s príslušným poplatkom 500 € (spolu vo výške 1.100 €) za podmienok dohodnutých v zmluve, a to v 10-ich mesačných splátkach po 110 €, počnúc dňom 10. 06. 2010. Žalovaný svoj dlh nesplácal, dňa 25. 10. 2010 sa úver stal splatným a až do podania trestného oznámenia nepoukázal v prospech žalobcu ani jednu splátku. Žalobca v súvislosti s poskytnutým úverom podal trestné oznámenie dňa 13. 12. 2010 na Okresnej prokuratúre Lučenec. V trestnej veci sp. zn. 2T/140/2011 rozsudkom zo dňa 28. 07. 2011 súd uznal obvineného X. K. (žalovaný) za vinného zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. Zák. tým, že v snahe získať neoprávnený finančný prospech z vyššie uvedenej úverovej zmluvy vedome uviedol v žiadosti o úver nepravdivé informácie o výške svojho príjmu a o výške svojich výdavkov, na podklade ktorých mu bol úver poskytnutý, čím spôsobil obchodnej spoločnosti P., F. (žalobca) škodu vo výške 766,66 € a s nárokom na náhradu škody ju odkázal na občianske súdne konanie. Zo súdnej veci tiež vyplýva, že žalobca podal návrh na začatie konania pred Stálym rozhodcovským súdom (na základe rozhodcovskej doložky), v ktorom sa dožadoval, aby rozhodcovský súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 1342,57 € s prísl. V konaní bol vydaný rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX. XX. XXXX, ktorý sa stal právoplatný dňa XX. XX. XXXX a vykonateľný dňa XX. XX. XXXX, ktorým bola uložená povinnosť žalobcovi zaplatiť sumu 1342,57 € spolu s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti. Na základe tohto exekučného titulu sa vedie aj exekučné konanie pod sp. zn. XXW./XXX/XXXX (W. XXXX/XXXX), kde súdny exekútor od žalovaného dlžnú sumu vymáha. Zo súdneho spisu z č. I. 100 vyplýva, že z exekučnej pohľadávky v celkovej výške 4.992,83 € bolo ku dňu 14. 11. 2019 splatených 3.190 €.

8. Predložená vec sa týka konania o zaplatenie sumy 1.100 € z titulu náhrady škody, ktorá žalobcovi mala vzniknúť v súvislosti so zmluvou o úvere za vyššie uvedeného skutkového stavu. Na občianskoprávne konanie s nárokom na náhradu škody žalobcu odkázal aj Okresný súd Lučenec rozsudkom sp. zn. 2T/140/2011-189 zo dňa 28. 07. 2011, a teda ide o prejednanie veci v tzv. adhéznom konaní. Súd prvej inštancie predmetné konanie zastavil, pretože v rámci dokazovania zistil, že o uplatnenej pohľadávke už bolo právoplatne rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX. XX. XXXX, pričom mal za to, že tu ide o prekážku právoplatne rozsúdenej veci. Súd tak rozhodol aj napriek tomu, že nešlo o predmetom totožnú právnu vec, keďže rozhodcovský súd rozhodoval o zaplatenie sumy z titulu nároku zo zmenky a nie o nároku na náhradu škody, ako sa žalobca domáhal v tomto konaní.

X. Možno vo všeobecnej právnej rovine konštatovať, že prekážka rozsúdenej veci v zmysle § 230 CSP (rei iudicatae) alebo tiež zásada ne bis in idem je z ústavnoprávneho hľadiska súčasťou princípu právnej istoty, ktorý tvorí súčasť konceptu právneho štátu, zakotvenej v čl. 1 ods. 1 Ústavy <. SR. Uvedená prekážka znamená, že existencia právoplatného rozhodnutia v spornej veci bráni novému konaniu a novému rozhodnutiu v tej istej veci. Platí to však iba v prípade, ak účastníkmi konania (sporovými

stranami) sú tie isté subjekty, pričom aj predmet konania je totožný. Prekážka právoplatne rozsúdenej veci (rei iudicatae) je tak vymedzená dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb (sporových strán) a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v konaní zúčastňujú tie isté osoby ako v konaní už ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu. Totožnosť predmetu konania znamená totožnosť žalobného petitu, ako aj skutkového odôvodnenia žaloby, z ktorého žalobný petit vyplýva (uvedené vyplýva aj z nálezů Ústavného súdu SR II. ÚS 798/2016 z 11. 01. 2017).

10. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné súhlasiť s odvolateľom, že žalobca sa v tomto sporovom konaní nedomáhal zaplataenia dlžnej sumy z titulu nároku zo zmenky, ale z titulu náhrady škody. Ide totiž o dve rozdielne konania, a preto rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX. XX. XXXX, ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 1342,57 € s príslušenstvom, nemôže zakladať prekážku rozsúdenej veci v pomere k tomuto sporovému konaniu, pretože v tejto veci ide o iný nárok. Povinnosťou súdu prvej inštancie bolo meritórne sa zaoberať podanou žalobou a v nej uplatneným nárokom na náhradu škody, pretože tento nárok nemožno považovať za taký, o ktorom už bolo skôr právoplatne rozhodnuté v občianskom súdnom konaní. Tým, že sa okresný súd uplatneným nárokom žalobcu meritórne nezaoberal, porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy <., resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 <.Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd <..

11. Na základe uvedeného tunajší krajský súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP uznesenie súdu prvej inštancie vrátane výroku o náhrade trov konania (závislý výrok; § 379 písm. a) CSP) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Súd prvej inštancie je v zmysle § 391 ods. 2 CSP po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Podľa § 391 ods. 3 CSP odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

13. Po vrátení veci na ďalšie konanie bude potrebné, aby súd prvej inštancie právnu vec meritórne preskúmal a o žalobe rozhodol. Vzhľadom na predmet konania bude predovšetkým zisťovať, či sú naplnené základné predpoklady všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa ust. § 420 ods. 1 OZ, tzn. či sú kumulatívne splnené podmienky - porušenia právnej povinnosti, existencie škody a príčinnej súvislosti medzi nimi. Súd prvej inštancie bude pri rozhodovaní brať do úvahy aj to, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou a keďže jej súčasťou bola rozhodcovská doložka, okresný súd sa bude prejudiciálne zaoberať tým, či bola rozhodcovská doložka uzatvorená platne.

XX. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci, ktorým sa konanie bude končiť.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).